ległych opłat za czas od 1 lipca 1921 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepis powyższy nie ma zastosowania do tych gospodarstw rolnych, w których w czasie powyższym zaszedł wypadek, wymagający odszkodowania ze strony Zakładu ubezpieczenia.

Art. 11. Jednocześnie z rentą, wymienioną w artykule 4 niniejszej ustawy, Zakład ubezpieczenia od wypadków obowiązany jest wypłacać osobom, uprawnionym do pobierania rent, dodatki drożyźniane w wysokości, ustalonej rozporządzeniami Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydanemi na zasadzie art. 33 ustawy z dnia 7 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 65 poz. 413).

W tej samej wysokości Zakład wypłacać ma dodatki drożyźniane także wszystkim tym osobom, które pobierają i pobierać będą renty z powodu wypadków, zaszłych w czasie od 1 lipca 1921 r.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 13. Ustawa niniejsza obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej: *Simon*

149.

Konwencja Polsko-Francuska

dotycząca majątków, praw i udziałów podpisana w Paryżu dnia 6 lutego 1922 roku.

(Zatwierdzona ustawą z dnia 12 maja 1922 r. — Dz. U. R. P. № 71).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

JÓZEF PIŁSUDSKI

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia 6 lutego 1922 roku podpisana została w Paryżu pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej Konwencja, która słowo w słowo brzmi jak następuje:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Francuskiej, pragnąc za wspólną zgodą, zapewnić uregulowanie kwestji dotyczących majątków, praw i udziałów swoich obywateli w odnośnych krajach, zgodziły się na następujące postanowienia:

Majątki, prawa i udziały.

Art. 1.

Polska przedsięweźmie wszelkie zarządzenia konieczne celem zapewnienia wszystkich restytucji przewidzianych w par. (A) i (f) art. 297 i w art. 238 Traktatu Wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919 roku z Niemcami i w artykułach analogicznych innych Traktatów Pokojowych o ile majątki, prawa i udziały, mające być zwrócone obywatelom francuskim, włączając tu Spółki i Stowarzyszenia, w których obywatele ci są zainteresowani, znajdowałyby się na terytorjum Polski. Francja przyjmuje na siebie takież zobowiązania względem Polski. Odszkodowania, przewidziane w powyższych artykułach, obciążają dawne kraje nieprzyjacielskie.

Convention

entre la République Polonaise et la République Française,

conclue le 6 Février 1922.

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

JOSEPH PIŁSUDSKI

CHEF DE L'ÉTAT POLONAIS

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront, faisons savoir ce qui suit.

Une Convention ayant été signée à Paris le 6 Février 1922 entre le Gouvernement de la République Polonaise et le Gouvernement de la République Française, Convention dont la teneur suit:

Le Gouvernement de la République Polonaise et le Gouvernement de la République Française, désireux d'assurer, d'un commun accord, le règlement des questions relatives aux biens, droits et intérêts de leurs ressortissants dans leurs pays respectifs, sont convenus des dispositions suivantes:

Biens, drois et intérêts.

Art. 1.

La Pologne prendra toutes les mesures nécessaires en vue d'assurer toutes les restitutions prévues aux par. A) et f) de l'art. 297 et à l'article 238 du Traité de Versailles du 28 juin 1919 avec l'Allemagne et aux articles analogues des autres traités de Paix, en tant que les biens, droits et intérêts à restituer aux ressortissants de la France y compris les Sociétés et Associations dans lesquelles ces ressortissants sont intéressés, se trouveraient sur le territoire polonais. La France prend les mêmes engagements envers la Pologne. Les indemnités prévues par lesdits articles restent à la charge des anciens pays ennemis.

Przewidziane powyżej, wszakże, restytucje, wynikające z art. 238 Traktatu Wersalskiego i z artykułów analogicznych innych Traktatów Pokojowych, dotyczące maszyn i przedmiotów wywiezionych z północnych części Francji mogą być, na życzenie Polski, wstrzymane aż do chwili uregulowania procedury zwrotu obywatelom polskim maszyn lub przedmiotów wywiezionych przez Niemcy z Polski.

Restytucje, przewidziane w niniejszym artykule, będą również na życzenie Polski i za uiszczeniem przez Nią słusznego odszkodowania opóźnione, o ile zagrażałyby bezpieczeństwu i obronie państwowej Polski.

Art. 2.

Francuzi w Polsce i Polacy we Francji będą korzystali wzajemnie narówni z obywatelami krajowymi z ustaw tych krajów, dotyczących unieważnienia czynności władz nieprzyjacielskich w krajach nieprzyjacielskich, lub zajętych przez nieprzyjaciela.

Art. 3.

Wyjątkowe zarządzenia wojenne i środki wykonawcze, jak je określono w par. 3 aneksu do Działu IV części X Traktatu Wersalskiego i w postanowieniach analogicznych innych Traktatów Pokojowych, poczynione we Francji, a dotyczące majątków, praw i udziałów obywateli polskich, włączając tu spółki i stowarzyszenia, w których obywatele ci są zainteresowani, o ile likwidacji jeszcze nie ukończono, będą uchylone lub wstrzymane, a majątki, prawa i udziały, o których mowa, będą przywrócone osobom uprawnionym wyłącznie w takim zakresie, w jakim mogłyby być dotknięte przez uprzednio powzięte zarządzenia.

Jednakże likwidacje, będące w toku, będą mogły być wyjątkowo zakończone w razie, jeśli ze względu na okoliczności sprawy, przerwanie lub wstrzymanie likwidacji byłoby szkodliwe dla udziałów, wchodzących w grę.

Obywatele polscy, których majątki, prawa i udziały, włączając tu i własność przemysłową, literacką i artystyczną były we Francji przedmiotem likwidacji, cesji, koncesji albo najmu bądź też wszelkich innych zarządzeń częściowych, lub całkowitych, stosowanych do majątków, praw i udziałów byłych obywateli nieprzyjacielskich, otrzymają bezpośrednio przypadającą im część zysku likwidacji, cesji, koncesji, najmu lub innych zarządzeń częściowych lub całkowitych.

Art. 4.

Polska zobowiązuje się w zakresie, w którym wzajemność jest jej przyznana, zapewnić majątkom, prawom i udziałom przywróconym obywatelom francuskim przez zastosowanie art. 1 niniejszej konwencji takie same traktowanie co majątkom, prawom i udziałom tegoż rodzaju, należącym do jej własnych obywateli; nie poddawać po wejściu w życie niniejszej konwencji, wspomnianych majątków, praw i udziałów, żadnemu zarządzeniu, naruszającemu własność, które nie byłoby stosowane również do majątków, praw i udziałów jej obywateli, tudzież wypłacić należyte

Toutefois, les restitutions ci-dessus visees résultant de l'article 238 du Traité de Versailles et les articles analogues des autres Traités de Paix, concernant les machines ou objets enlevés du Nord de la France, pourront, à la demande de la Pologne, être retardées jusqu'au moment ou la procédure de restitutions à des ressortissants polonais des machines ou objets enlevés par l'Allemagne de Pologne, aura été réglée.

Les restitutions prévues par le présent article seront également, à la demande de la Pologne et moyennant payement par elle d'une indemnité équitable, retardées tant qu'elles compromettraient la sécurité et la defense nationale polonaise.

Art. 2.

Les Français en Pologne et les Polonais en France bénéficieront respectivement, comme les nationaux éux-mêmes, des lois de ces pays concernant l'annulation des actes des autorités ennemies en pays ennemis ou occupés par l'ennemi.

Art. 3.

Les mesures exceptionnelles de guerre et les mesures de disposition telles qu'elles sont définies dans le par 3 de l'Annexe à la Section IV de la Partie X du Traité de Versailles et dans les dispositions analogues des autres Traités de Paix, prises en France, concernant les biens, droits et intérêts des ressortissants de la Pologne, y compris les Societés et Associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés, quand la liquidation n'a pas été términée, seron levées ou arrêtées, et les biens, droits et intérêts dont il s'agit seront restitués aux ayants-droits, sauf dans la mesure où ils peuvent avoir été affectés par les mesures déjà prises.

Toutefois les liquidations en cours pourront être exceptionnellement terminées au cas où en raison des circonstances de l'affaire, l'interruption ou l'arrêt de la liquidation serait préjudiciable aux intérêts en cause.

Les ressortissants polonais dont les biens, droits et intérêts y compris la propriété industrielle, littéraire et artistique, auront éte en France l'objet de liquidation cessions licences ou location ou de toutes autres mesures de disposition partielles ou totales appliquées aux biens, droits et intérêts de ressortisants anciens ennemis recevront directement la part leur revenant dans le produit de ces liquidations, cessions (licences), locations ou autres mesures de disposition partielles ou totales.

Art. 4.

La Pologne s'engage dans la mesure où la réciprocité lui est accordée, à assurer aux biens, droits et intérêts restitués par application de l'article 1 de la présente Convention, aux ressortissants de la France, le même traitement q'aux biens, droits et intérêts de même nature appartenant, à ses propres ressortissants; à ne soumettre après la mise en vigueur de la présente Convention, lesdits biens, droits ou intérêts à aucune mesure portant atteinte à la propriété qui ne soit pas appliquée également aux biens, droits et intérêts de ses ressortissants et

odszkodowanie, na wypadek w wypadku gdyby zarządzenia takie były powzięte.

Art. 5.

Polska uznaje ważność wszystkich praw nabytych przez obywateli francuskich, lub przez spółki, w których większość kapitału akcyjnego należy do obywateli francuskich na terytorjach przyłączonych do Polski z zastosowaniem się do ustaw obowiązujących na częściach wzmiankowanych terytorjów w chwili nabycia tych praw.

W szczególności, Polska uznaje ważność koncesji lub koncesji dzierżawnych, przyznanych przed 1 sierpnia 1914 r., a dotyczących eksploatacji urządzeń publicznych, koncesji kopalnianych, lub dzierżawy koncesji kopalnianych i praw nabytych na poszukiwanie lub uzyskiwanie koncesji kopalnianych, zwłaszcza koncesji, na eksploatację nafty i innych produktów bitumicznych, węgla, żelaza i innych minerałów w takim zakresie, w jakim zostały przyznane bądź przez b. Państwa, prowincje lub municypalności, bądź przez właścicieli ziemi, lub koncesji. Koncesje te pozostają ważne na warunkach i aż do upływu terminów, przewidzianych w aktach koncesji lub dzierżawy.

Koncesjonarjusze lub dzierżawcy koncesji, bez względu na rodzaj ich koncesji, a których udziały były podczas wojny przedmiotem wyjątkowych zarządzeń wojennych lub wykonawczych, lub którzy byli czasowo pozbawieni możności korzystania ze swych praw, będą mogli otrzymać przedłużenie trwania wzmiankowanej koncesji.

Przy przedłużeniu tem uwzględniany będzie czas trwania wywłaszczenia i prolongata nie będzie mogła być udzielona mniej niż na sześć lat.

Prolongaty będą przyznane na mocy polubownej ugody zainteresowanych i w razie gdyby zgoda ta nie mogła być osiągniętą, sprawa zostanie przedłożona sędziemu rozjemcy, wybranemu za zgodą Wysokich Układających się Stron.

Jeżeli przyznane w ten sposób prolongaty spowodują dla jednej ze Stron, na skutek zmiany warunków handlu znaczną szkodę, będzie mogło być przyznane stronie poszkodowanej słuszne odszkodowanie przez sędziego rozjemcę wybranego za zgodą Wysokich Układających się Stron.

Art. 6.

W razie, gdyby w spółce lub przedsiębiorstwie, założonem zgodnie z prawem niemieckiem, austrjacko-węgierskim, bułgarskiem, lub tureckiem na terytorjum Wysokich Układających się Stron, większość kapitału akcyjnego należała do obywateli drugiej strony układającej się lub do spółki, w której ci obywatele posiadają większość kapitału akcyjnego, prawo zlikwidowania spółki, lub przedsiębiorstwa, przewidziane w artykule 297 b. Traktatu Wersalskiego i w artykułach analogicznych innych Traktatów Pokojowych, będzie mogło być wykonane tylko za zgodą Wysokich Układających się Stron.

Za każdym razem, gdy w spółce lub przedsiębiorstwie zlikwidowanem przez jedną z Wysokich Układających się Stron na mocy prawa przewidzianego w Traktatach Pokojowych są zainteresowani

à payer une indemnité convenable dans le cas où ces mesures seraient prises.

Art. 5.

La Pologne reconnaît la validité de tous les droits acquis par des ressortissants de la France ou par des Sociétés dont la majorité du capital actions appartient aux ressortissants francais, dans les territoires transférés à la Pologne sous le régime des lois en vigueur dans ces portions de territoires au moment de l'acquisitions de ces droits.

En particulier la Pologne reconnaît la validité des concessions ou fermages de concession accordés avant le 1-er Août 1914 concernant l'exploitation de services publics, des concessions minières ou fermages de concessions minières et droits acquis à la recherche ou à l'obtention des concessions minières spécialement des concessions d'exploitation de pétrole et d'autres produits bitumineux de houille, de fer ou autre minérai, telles qu'elles ont été accordées, soit par les anciens états, provinces ou municipalités, soit par les propriétaires du sol ou de concessions. Ces concessions demeurent valables dans les conditions et jusqu'à l'expiration des délais prévus dans les actes de concession ou de fermage.

Les concessionnaires ou fermiers de concession, quelle que soit la nature de leur concession dont les intérêts ont fait pendant la guerre l'objet de mesures exceptionnelles de guerre ou de disposition, ou qui ont été temporairement privés de la jouissance de leurs droits pourront obtenir la prolongation de la durée de ladite concession. Cette prolongation tiendra compte de la durée de dépossession et ne pourra être inférieure à six années.

Les prolongations seront consenties par accord amiable entre les intéressés et, au cas où cet accord ne pourrait être obtenu, l'affaire sera soumise à un arbitre choisi d'accord par les Hautes Parties Contractantes.

Lorsque les prolongations ainsi accordées entrainent pour une des parties par suite du changement dans les conditions du commerce, un préjudice considérable, une indemnité équitable pourra être attribuée à la partie lésée par un arbitre choisi à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes.

Art. 6.

Au cas où, dans une Société ou entreprise constituée d'après la loi allemande, austro-hongroise, bulgare ou turque sur le territoire des Hautes Parties Contractantes, la majorité du capital actions appartenait à des ressortissants de l'autre partie contractante ou à une société dont ces ressortissants ont la majorité du capital actions, le droit de liquider la société ou entreprise prévu par l'article 297 b) du Traité de Versailles et par les articles analogues des autres traités de paix, ne pourra être exercé qu'apres accord entre les Hautes Parties Contractantes.

Toutes les fois que, dans une Société ou entreprise liquidée par une des Hautes Parties Contractantes en vertu du droit prévu dans les traités de paix, les ressortissants de l'autre Partie sont inte-

obywatele drugiej strony, ci ostatni winni otrzymać część zysku z likwidacji, proporcjonalną do ich udziału.

Jeżeli obywatel jednego z obu krajów ustali przed mieszanym trybunałem rozjemczym, przewidzianym w dziale VI części X (Klauzule ekonomiczne) Traktatu Wersalskiego, lub przed sędzią rozjemcą wyznaczonym przez ten Trybunał, że warunki sprzedaży, lub zarządzenia powzięte przez Rząd Państwa, o którem mowa niezależnie od ustawodawstwa ogólnego były niesprawiedliwe co do ceny, Trybunał lub sędzia rozjemca będzie mógł przyznać uprawnionemu słuszne odszkodowanie, które winno być wypłacone przez wspomniane Państwo.

Art. 7.

Spółki założone zgodnie z prawodawstwem niemieckiem, austrjacko-węgierskiem lub rosyjskiem, a których główne ośrodki eksploatacji lub siedziba znajdowały się przed 1 sierpnia 1914 r. na terytorjach przyłączonych do Polski i w których większość kapitału akcyjnego należała do obywateli francuskich lub do spółek, w których ci obywatele posiadali większość kapitału akcyjnego, będą miały prawo przelać swoje majątki, prawa i udziały na inną spółkę, założoną bądź według prawodawstwa polskiego, bądź też francuskiego stosownie do wyboru obywateli francuskich i zatwierdzoną zgodnie z prawodawstwem polskiem.

Spółki założone według prawodawstwa francuskiego, których główny ośrodek eksploatacji lub siedziba spółki znajdowały się przed 1 sierpnia 1914 r. na terytorjach przyłączonych do Polski i w których większość kapitału akcyjnego należała do obywateli francuskich lub do spółek, w których obywatele ci posiadali większość kapitału akcyjnego, będą mogli nadal wykonywać swobodnie swój przemysł, zgodnie z artykułem 16 Umowy Ekonomicznej Francusko-Polskiej.

Upoważnienia, ewentualnie potrzebne dla stosowania poprzednich 2 ustępów, zostaną przyznane z samego prawa, z wyjątkiem jednak tych gałęzi przemysłu, które ze względu na ich charakter użyteczności ogólnej, będą poddane specjalnym ograniczeniom na mocy ustawy lub decyzji Rady Ministrów.

Nowo utworzone spółki nie będą podlegały żadnym ciężarom lub specjalnym opłatom z tytułu ich przeniesienia.

Art. 8.

Z zastrzeżeniem odszkodowań, które mogłyby być słusznie żądane przez obywateli polskich, Polska zobowiązuje się nie uznawać za nieważne decyzje, powzięte od początku wojny aż do upływu 3 miesięcy po podpisaniu niniejszej Konwencji, przez walne zebrania towarzystw, których siedziba znajdowała się na jednem z terytorjum wchodzących obecnie w skład Polski, z powodu tego, że wzmiankowane zebrania odbyły się zagranicą.

Art. 9.

Wysokie Układające się Strony przyznają nawzajem swym obywatelom, którzy ponieśli straty

ressés, ces ressortissants devront recevoir une proportion du produit de la liquidation correspondant à leurs droits.

Si le ressortissant d'un des deux Pays établit devant le Tribunal Arbitral Mixte prévu par la Section VI de la Partie X (Clauses économiques) du Traité de Versailles ou devant un arbitre désigné par ce Tribunal, que les conditions de la vente ou que des mesures prises par le Gouvernement de l'Etat dont il s'agit en dehors de la législation générale, ont été injustement préjudiciables au prix, le Tribunal en l'arbitre aura la faculté d'accorder à l'ayant-droi une indemnité équitable qui devra être payée par ledit Etat.

Art. 7.

Les Sociétés constituées d'après les lois allemandes, austro-hongroises, ou russes, dont l'exploitation principale ou le siège social se trouvait avant le 1-er Août 1914, dans les territoires transférés à la Pologne et dont la majorité du capital actions appartenait à des ressortissants de la France ou à des Sociétés où ces ressortissants avaient la majorité du capital actions, auront le droit de transférer leur biens, droits et intérêts à une autre Société constituée conformément soit aux lois de la Pologne, soit aux lois de la France, au choix des ressortissants de la France, et autorisés conformément à la loi polonaise.

Les Sociétés constituées sous le régime de la loi francaise, dont l'exploitation principale ou le siège social se trouvait, avant le 1-er Août 1914, dans les territoires transférés à la Pologne et dont la majorité du capital actions appartenait à des ressortissants de la France où à des Sociétés dans lesquelles lesdits ressortissants possédaient la majorité du capital actions, pourront continuer à exercer librement leurs industries conformément à l'article 16 de l'Accord économique franco-polonais.

Les autorisations éventuellement nécessaires pour l'application des 2 alinéas précédents, seront accordés de droit sauf en ce qui concerne toutefois les industries qui, en raison de leur caractère d'utilité générale, seront soumises à des restrictions spéciales par une loi ou une décision du Conseil des Ministres.

Les Sociétés nouvelles constituées ne seront soumises à aucune charge ou taxe spéciale en raison du transfert.

Art. 8.

Sous réserve des indemnités qui pourraient être dûment réclamées par des ressortissants polonais, la Pologne s'engage à ne pas invalider les décisions qui auront été prises depuis le commencement de la guerre jusqu'à un terme de trois mois après la signature de la présente Convention, par les assemblées générales des sociétés dont le siège social était situé dans un des territoires faisant aujourd'hui partie de la Pologne, du fait que ces assemblées générales se sont tenues à l'étranger.

Art. 9.

Les Hautes Parties Contractantes accorderont à leurs ressortissants réciproques victimes des dom-

z powodu wojny, te same terminy płatności ich długów co własnym obywatelom.

Art. 10.

Z zastrzeżeniem poszczególnych układów uwzględniane są przy stosowaniu art. 5, 6 i 7, jak również artykułów 11, 12, 13, 14, 15 i 16 tylko interesy, jakie w międzyczasie mogłyby zajść, obywateli francuskich i polskich, posiadane przez nich w spółkach lub przedsiębiorstwach przed 1 sierpnia 1914 roku.

Kontrakty i przepisy.

Art 11.

a) Kontrakty, zawarte pomiędzy osobami podlegającemi obecnie sądownictwu polskiemu, a osobami podlegającemi sądownictwu francuskiemu, które stały się stronami rozłączonemi w znaczeniu par. 1 załączonego aneksu są uważane za unieważnione, od chwili, w której dwie jakiebądź strony stały się stronami rozłączonemi, z wyjątkiem długów i innych zobowiązań pieniężnych, wynikających z wykonania pewnego aktu lub wypłaty, przewidzianej przez te kontrakty i z zastrzeżeniem wyjątków i przepisów specjalnych, dotyczących jedynie pewnych kontraktów przewidzianych poniżej, lub w załączonym do niniejszego aneksie.

b) Wyłączone są od unieważnienia, zgodnie z postanowieniem niniejszego artykułu kontrakty, których wykonanie w interesie publicznym i na skutek porozumienia między Wysokiemi Układającemi się Stronami będzie żądane w terminie 6 miesięcznym od chwili nadania mocy obowiązującej niniejszej konwencji.

Jeśli wykonanie w ten sposób utrzymanych w mocy kontraktów pociągnie dla jednej ze stron, na skutek zmiany warunków handlu znaczną szkodę, słuszne odszkodowanie może być przyznane stronie poszkodowanej przez sędziego rozjemcę, wybranego za porozumieniem się Wysokich Układających się Stron.

c) Żadne postanowienie niniejszego artykułu, lub załączonego aneksu nie może być uważane, jako unieważniające jakąkolwiek tranzakcję która była legalnie dokonana na mocy traktatu, zawartego między stronami rozłączonemi, za zezwoleniem jednego z mocarstw wojujących.

d) W wypadku kontraktów, dotyczących pozwoleń na korzystanie z praw własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, zawartych między osobami, które stały się stronami rozłączonemi, korzystający pierwotnie z pozwolenia tego rodzaju mieć będzie prawo w przeciągu 6 miesięcy po nadaniu mocy obowiązującej niniejszemu traktatowi żądać od posiadacza tych praw przyznania mu nowej koncesji, której warunki w razie braku zgody, będą mogły być ustalone przez sąd kompetentny w kraju w którym te prawa istnieją.

Aneks do artykułu 11.

I. Postanowienia ogólne.

1. W myśl artykułu 11, 12 i 13 osoby, będące stronami w kontrakcie są uważane za strony rozłą-

mages de guerre les mêmes délais de paiement pour leurs dettes, qu'à leurs propres ressortissants.

Art. 10.

Sous réserve d'accords particuliers qui pourraient intervenir, il n'est tenu compte, pour l'application des articles 5, 6 et 7 et des articles 11, 12, 13, 14, 15 et 16 que des intérêts des ressortissants francais et polonais éxistant dans les Sociétés ou entreprises avant le 1-er Août 1914.

Contrats et prescriptions.

Art. 11.

a) Les contrats conclus entre personnes actuellement soumises à la juridiction de la Pologne et les personnes soumises à la juridiction de la France qui sont devenues parties séparées au sens du § 1-er de l'Annexe ci-jointe, sont considérés comme annulés à partir du moment où deux quelconques des parties sont devenues partie séparée, sauf en ce qui concerne les dettes et autres obligations pécuniaires résultant de l'exécution d'un acte ou payement prévu par ces contrats et sous réserve des exceptions et des règles spéciales à certains contrats prévus ci-après ou dans l'annexe ci-jointe.

b) Sont exceptés de l'annulation aux termes du présent article les contrats dont, dans l'intérêt général, et à la suite d'accord entre les Hautes Parties Contractantes, l'exécution sera réclamée dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur ee la présente Convention.

Lorsque l'exécution des contrats ainsi maintenus entraîne pour une des parties, par suite du changement dans les conditions du commerce, un préjudice considérable, une indemnité équitable pourra être attribuée à la partie lésée par un arbitre choisi à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes.

c) Aucune disposition du présent article ou de l'Annexe ci-jointe ne peut être regardée comme invalidant une opération qui à été effectuée l'également en vertu d'un contrat passé entre parties séparées, avec l'autorisation d'une des Puissances belligérantes.

d) Dans le cas de contrats de licences, d'exploitation de droit de propriété industrielle, littéraire et artistique, conclus entre personnes qui sont devenues parties séparées, le bénéficiaire primitif d'une licence de ce genre aura le droit, six mois après la mise en vigueur du présent traité, d'exiger du titulaire des droits la concession d'une nouvelle licence dont les conditions, à défaut d'un accord, pourront être fixées par un tribunal compétent dans le pays où ces droits existent.

Annexe à l'article 11.

I. Dispositions générales.

1. Au sens des articles 11, 12 et 13, les personnes parties à un contrat sont considerées comme

czone, o ile stosunki handlowe między niemi zakazane będą na mocy ustaw, dekretów lub rozporządzeń Państwa, którego przynależną była jedna z tych stron, lub o ile stał się nielegalny w jakikolwiek bądź sposób. Będą one uważane za rozłączone od daty w której stosunki handlowe zostały zakazane lub staną się nielegalne w jakikolwiek bądź sposób. Wyrażenie „okres rozłączenia" oznacza okres, w ciągu którego stosunki handlowe były zabronione.

2. Są wyłączone od unieważnienia, przewidzianego w art. 11 i pozostają w mocy z zastrzeżeniem zastosowania ustaw, dekretów i przepisów wewnętrznych, wydanych podczas wojny przed 11 listopada 1918 r., jak również klauzule kontraktów:

a) kontrakty mające na celu przeniesienie tytułu własności na mienia, ruchomości i nieruchomości, jeśli własność została przeniesiona lub przedmiot wydany zanim strony zostały rozłączone,
b) kontrakty dzierżawy, najmu lub przyrzeczenia najmu,
c) kontrakty hipoteczne i zastawu,
d) koncesje górnicze, odkrywkowe, na kamieniołomy lub pokłady,
e) kontrakty zawarte między prywatnemi osobami, lub spółkami a Państwami, prowincjami, władzami miejskiemi lub innemi analogicznemi osobami prawnemi, administracyjnemi,
f) kontrakty spółek,
g) kontrakty dotyczące związków rodzinnych,
h) kontrakty pod tytułem darmym, lub obciążające, zawarte w celu dobroczynnym lub w związku z alimentami,
i) kontrakty ustanawiające wszelkiego rodzaju donacje.

3. Jeśli postanowienia kontraktu są częściowo unieważnione zgodnie z art. 11, inne postanowienia tego kontraktu nadal obowiązują z zastrzeżeniem zastosowania ustaw wewnętrznych, jak to jest przewidziane w par. 2-im, o ile rozdział może być uskuteczniony. W przeciwnym razie kontrakt będzie uważany, jako całkowicie unieważniony.

séparées lorsque le commerce entre elles aura été interdit par les lois, decrets ou réglement d'un Etat dont l'une de ces parties était ressortissante ou sera devenu illégal de quelqe manière que ce soit. Elles seront réputées avoir été séperées à partir de la date ou le commerce aura été interdit ou sera devenu illégal de quelque manière que ce soit. L'expression „période de séperation" signifie la période pendant laquelle ce commerce était illicite.

2. Sont exceptées de l'annulation prévue à l'article 11 et restent en vigueur sous réserve de l'application des lois, décrets et réglements internes pris pendant la guerre avant le 11 novembre 1918, ainsi que les clauses des contrats:

a) Les contrats ayant pour but le transfert de propriétés, de biens et effets mobiliers ou immobiliers lorsque la propriété aura été transférée ou l'objet livré avant que les Parties ne soient devenues séparées.
b) Les baux, locations et promesses de location.
c) Le contrats d'hypothèques, de gage et de nantissement.
d) Les concessions de mines, minières, carriéres ou gisements.
e) Les contrats passés entre les particuliers ou des Sociétés et des Etas provinces, munilicipalités ou autres personnes juridiques administratives analogues.
f) Les contrats de Sociétés.
g) Les contrats relatifs au statut familial.
h) Les contrats à titre gratuit ou onéreux ayant une portée charitable ou alimentaire.
i) Les contrats ayant constitué des libéralités de quelque nature que ce soit.

3. Si les dispositions d'un contrat sont en partie annulées, conformément à l'article 11, les autres dispositions de ce contrat subsisteront, sous réserve de l'application de la loi interne comme il est prévu au par. 2, si la disjonction peut être effectuée. Dans le cas contraire, le contrat sera considéré comme annulé dans sa totalité.

II. Postanowienia specjalne dotyczące pewnych kategorji kontraktów.

Pozycje na giełdach pieniężnych oraz towarowych.

4. a) Przepisy wydane podczas wojny przez oficjalne giełdy pieniężne i towarowe, stanowiące o likwidacji pozycji giełdowych, wziętych przed wojną przez osobę prywatną, która stała się stroną rozłączoną są potwierdzone przez Wysokie Układające się Strony, jak również zarządzenia powzięte w celu zastosowania tych przepisów z zastrzeżeniem:

1) aby było wyraźnie przewidziane, iż tranzakcja będzie podlegała przepisom giełdowym,
2) aby przepisy te były obowiązujące dla wszystkich zainteresowanych,
3) aby warunki likwidacji były sprawiedliwe i racjonalne.

b) Paragraf poprzedni nie stosuje się do zarządzeń powziętych podczas okupacji na giełdach miejscowości zajętych przez nieprzyjaciela.

II. Dispositions particulières à certaines catégories de contrats.

Positions dans les Bourses de Valeurs et de Commerce.

4. a) Les règlements faits pendant la guerre par les bourses de valeurs ou de commerce reconnues, stipulant la liquidation des positions de bourses prises avant la guerre par un particulier devenu partie séparée, sont confirmés par les Hautes Parties Contractantes, ainsi que les mesures prises en application de ces règlement sous réserve:

1) Qu'il ait'été prévu expréssement que l'opération serait soumise au règlement de la Bourse;
2) que ces réglements aient'été obligatoires pour tous les intéressés;
3) que les conditions de la liquidation aient'été justes et raisonnables.

b) Les paragraphe précédent ne s'applique pas aux mesures prises pendant l'occupation, dans les Bourses des régions qui ont'été occupées par l'ennemi.

Zastaw.

5. Będzie uważaną za ważną, w razie niezapłacenia, sprzedaż zastawu, ustanowionego jako gwarancja długu, należnego od jednej strony rozłączonej nawet wówczas, gdy właściciel nie mógł być zawiadomiony, o ile wierzyciel działał w dobrej wierze i zachował należyte starania i ostrożności; właściciel w takim wypadku nie będzie mógł wnosić żadnej reklamacji z powodu sprzedaży zastawu.

Papiery handlowe.

6. Jeśli jakaś osoba zobowiązała się przed lub podczas okresu rozłączenia do spłaty podług dowodu handlowego pieniężnego na skutek zobowiązania zaciągniętego względem niej przed wojną przez drugą osobę, która stała się stroną rozłączoną, ta ostatnia osoba obowiązaną jest gwarantować pierwszej następstwa swego zobowiązania, bez względu na to, że strony zostały rozłączone.

7. Los umów ubezpieczeniowych oraz umów wznawiających ubezpieczenie zawartych przed wojną między dwiema stronami, które zostały następnie rozłączone, będzie przedmiotem układu późniejszego.

Art. 12.

a) Na terytorjach Wysokich Układających się Stron w stosunkach między stronami rozłączonemi wszelkie terminy dotyczące przedawnienia, pierwokupu, lub wyłączenia postępowania, będą zawieszone na przeciąg okresu rozłączenia, bez względu na to czy terminy te zaczęły upływać przed lub po okresie rozłączenia. Terminy te zaczną upływać znowu najwcześniej w 3 miesiące po wejściu w życie niniejszego traktatu. To postanowienie będzie stosowane do terminów przedstawienia kuponów procentowych lub dywidendowych, jak również przedstawienia dowodów w celu spłaty papierów wartościowych wylosowanych, lub płatnych z jakiegokolwiek innego tytułu.

b) Co się tyczy papierów handlowych termin 3-miesięczny, przewidziany w paragrafie poprzednim, będzie się liczył od dnia zupełnego zniesienia wyjątkowych zarządzeń stosowanych względem tych papierów na terytorjum Państwa zainteresowanego.

Art. 13.

W stosunkach między stronami rozłączonemi żaden papier handlowy nie będzie uważany za nieważny jedynie dlatego że nie był przedstawiony do zaakceptowania lub zapłacenia w terminach obowiązujących jak również z powodu braku zawiadomienie trasantów lub indosantów o nieprzyjęciu lub niezapłaceniu ani też z powodu braku protestu ani z braku dokonania jakiejkolwiek formalności podczas okresu rozłączenia.

Jeśli okres, podczas którego papier handlowy powinienby być przedstawiony do zaakceptowania, lub spłacenia, lub podczas którego zawiadomienie o niezaakceptowaniu, lub niezapłaceniu powinno było być zakomunikowane trasantowi lub indosantowi lub podczas którego papier ten powinienby być zaprotestowany, upłynął w ciągu okresu rozłączenia i jeśli

Gage.

5. Sera considérée comme valable, en cas de non payement, la vente d'un gage constitué pour garantie d'une dette due par une partie séparée, alors même qu'un avis n'avait pu être donné au proprietaire, si le créancier a agi de bonne foi et en prenant les soins et précautions raisonnables et, dans ce cas, le proprietaire ne pourra formuler aucune reclamation en raison de la vente du gage.

Effets de Commerce.

6. Si une personne s'est obligée, soit pendant la période de séparation, au payement d'un effet de commerce à la suite d'un engagement pris envers elle avant la guerre par une autre personne devenue partie séparée, celle-ci reste tenue de garantir la première des conséquences de son obligation, malgré le fait que les parties sont devenues séparées.

7. Le sort des contrats d'assurance et de réassurance conclus avant la guerre entre deux parties par la suite parties séparées feront l'objet d'un accord ultérieur.

Art. 12.

a) Sur le territoire des Hautes Parties Contractantes, dans les rapports entre parties séparées tous délais quelconques de préscription, péremption ou forclusion de procédure seront suspendus pendant la durée de la séparation qu'ils aient commencé à courir avant la période de séparation ou après; ils recommencearont à courir au plus tôt trois mois après la mise en vigueur du présent Traité. Cette disposition s'appliquera aux délais de présentation de coupons d'intérêts ou de dividendes et de présentations en vue du remboursement des valeurs sorties au tirage ou remboursables à tout autre titre.

b) En ce qui concerne les effets de commerce, le délai de trois mois prévu au paragraphe précédent partira du jour où auront pris fin définitivement les mesures execptionnelles, appliquées dans les territoires de la Puissance intéressée relativement aux effets de commerce.

Art. 13.

Dans les raports entre parties séparées, aucun effet de commerce ne sera considéré comme invalidé par le le seul fait de n'avoir pas'été présenté pour acceptation ou pour payement dans les délais voulus, ni pour défaut d'avis aux tireurs ou aux endosseurs de non acceptation ou de non payement, ni en raison du défaut de protêt ni pour défaut d'accomplissement d'une formalité quelconque pendant la période de séparation.

Si la période pendant laquelle un effet de commerce aurait dû être présenté à l'acceptation ou au payement ou pendant laquelle l'avis de non acceptation ou de non payement aurait dû être donné au tireur ou aux endoseurs ou pendant laquelle l'effet aurait dû être protesté est échu pendant la période de séparation et si la partie qui aurait dû

strona, która powinnaby przedstawić lub zaprotestować dowód ten lub zawiadomić o niezaakceptowaniu, lub o niezapłaceniu nie uczyniła tego podczas okresu wzmiankowanego, będzie jej przyznany przynajmniej 3 miesięczny termin po wejściu w życie niniejszego traktatu dla przedstawienia tego papieru, dla zawiadomienia o niezaakceptowaniu lub niezapłaceniu lub też dla sporządzenia protestu.

Art. 14.

Wysokie Układające się Strony zgadzają się uznawać decyzje Trybunału Rozjemczego Mieszanego, przewidzianego w dziale VI (część X) Traktatu Pokojowego z Niemcami i w rozdziałach analogicznych innych Traktatów pokojowych, jako ostateczne i uczynić je obowiązującemi na swych terytorjach

Art. 15.

Żadna akcja nie może być wszczęta i żadna reklamacja dokonana przez Polskę, lub jej obywateli jednej strony, albo przez Francję lub jej obywateli drugiej strony, z powodu korzystania podczas wojny przez rząd francuski lub polski, lub jakąkolwiek osobę działającą w ich imieniu, lub podług ich instrukcji, z prawa własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, które należały do osób, będących później stronami rozłączonemi, ani też z powodu sprzedaży, lub wystawienia na sprzedaż, albo użytkowania produktów, artykułów lub przyrządów wszelkiego rodzaju, do których te prawa miałyby zastosowanie.

Żadna akcja nie będzie wszczęta i żadna rewindykacja wykonywana przez osoby przebywające lub uprawiające swój przemysł na terytorjum Polski z jednej strony i Francji z drugiej strony, ani też przez obywateli tych mocarstw, ani przez osoby trzecie, którym osoby te wspomniane wyżej ustąpiły swe prawa podczas wojny, z powodu faktów korzystania, które zaszły na terytorjum drugiej strony podczas wojny i które mogłyby być uważane, jako naruszające prawo własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, jakie przysługiwały osobom, które stały się stronami rozłączonemi i które istniały w jakimskolwiek momencie podczas wojny i będą wznowione zgodnie z przepisami art. 307 i 308 Traktatu Wersalskiego i artykułów analogicznych innych traktatów.

Art. 16.

Spory dotyczące interpretacji niniejszej konwencji będą przedłożone sędziemu rozjemcy wyznaczonemu za zgodą Wysokich Układających się Stron.

Na dowód czego, podpisali niniejszą konwencję odnośni pełnomocnicy.

Sporządzone w podwójnym egzemplarzu, w Paryżu, dnia 6 lutego 1922 roku.

L. S. (podpisano) *Maurycy Zamoyski*
L. S. (podpisano) *François Dolezal*
L. S. (podpisano) *Poincaré*

présenter ou protester l'effet ou donner avis de non acceptation ou de non payement ne l'a pas fait pendant cette période, il lui sera accordé au moins trois mois après la mise en vigueur du présent traité pour présenter l'effet. donner avis de non acceptation ou de non payement ou dresser protêt.

Art. 14.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de considérer les decision du Tribunal Arbitral Mixte prévu dans la Section VI (Partie X) du Traité de Paix avec l'Allemagne et dans les Sections analogues des autres Traités de Paix comme définitives et de les rendre obligatoires sur leurs territoires.

Art. 15.

Aucune action ne pourra être intentée ni aucune réclamation exercée par la Pologne ou les ressortissants polonais d'une part, ou par la France ou ses ressortissants d'autre part, à raison de faits d'utilisation pendant la guerre de droits de propriété industrielle, littéraire et artistique qui appartenaient à des personnes qui sont devenues parties séparées, par le Gouvernement de la France ou de la Pologne ou une personne quelconque qui agissait en leur nom ou suivant leurs instructions, ni à raison de la vente ou de la mise en vente ou de l'utilisation de produits, articles ou appereils, quels qu'ils soient auxquels ces droits s'appliqueraient.

Aucune action ne sera intentée, ni aucune revendication exercée par des personnes résidant ou exercant leur industrie sur le territoire de la Pologne d'une part et de la France d'autre part, ni par les ressortissants de ces Puissances, ni par des tiers auxquels ces personnes auraient cédé leurs droits pendant la guerre, à raison de faits d'utilisation qui se seraient produits sur le territoire de l'autre partie pendant la guerre et qui auraient pu être considérés comme portant atteinte à des droits de propriété industrielle ou à des droits de propriété littéraire ou artistique, qui appartenaient à des personnes devenues parties séparées et qui existaient à un moment quelconque pendant la guerre et qui seront rétablis conformément aux préscriptions des articles 307 et 308 du Traité de Versailles ou des articles analogues des autres traités.

Art. 16.

Les contestations relatives à l'interprétation de la presente Convention seront soumises à un arbitre designé à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention.

Fait en double exemplaire à Paris, le 6 février 1922.

(L. S.) signé *Maurice Zamoyski*
(L. S.) signé *François Dolezal*
(L. S.) signé *Poincaré*

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną, zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dn. 30 maja 1922 r.

J. Piłsudski

L. S.

Przez Naczelnika Państwa i za Ministra Spraw Zagranicznych:
Stesłowicz
Kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons qu'elle sera inviolablement observée.

En foi de quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise.

À Varsovie, le 30 Mai 1922.

J. Piłsudski

L. S.

Par le Chef de l'État et pour le Ministre des Affaires Étrangères
Stesłowicz
Gérant du Ministère des Affaires Étrangères

150.

Oświadczenie Rządowe

z dnia 16 stycznia 1924 r.

w przedmiocie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych polsko-francuskiej Konwencji, dotyczącej pewnych kwestji odnoszących się do majątków, praw i udziałów, podpisanej w Paryżu dnia 6 lutego 1922 roku.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że dn. 2 sierpnia 1923 r. została dokonana w Paryżu wymiana dokumentów ratyfikacyjnych polsko-francuskiej Konwencji, dotyczącej pewnych kwestji odnoszących się do majątków, praw i udziałów, podpisanej w Paryżu dnia 6 lutego 1922 roku.

Kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych: *Bertoni*

151.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 16 lutego 1924 r.

o podniesieniu stawek podatków bezpośrednich.

Na podstawie art. 1 ustęp 1 a) i art 2 ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (Dz. U. R. P. № 4, poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1924 r. zarządza się co następuje:

§ 1. Stawki podatków nieuiszczonych w przepisanych terminach płatności: 1) przemysłowego, przypadającego na zasadzie postanowień ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. № 58, poz. 412), tudzież 2) dochodowego, od dochodów ze wszystkich źródeł z wyjątkiem uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, przypadającego na zasadzie ustawy z dnia 10 stycznia 1924 roku w przedmiocie przepisów o państwowym podatku dochodowym obowiązującej na całym obszarze Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. № 13, poz. 110) podwyższa się o pół procentu (0,50 %) za każdy dzień zwłoki.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*